

MARIN MANOLESCU

Az ifjúság részvétele a társadalom fejlesztésében

ROMÁNIA IFJÚSÁGA — A SZOCIALISTA ÉPÍTÉS CSELEKVŐ TÉNYEZŐJE

Az élet a tények erejével igazolja, hogy az emberi személyiség kialakulását és fejlődését nem lehet elméletileg megmagyarázni és gyakorlatilag megvalósítani, ha nem viszonyítjuk az egyént a társadalom igényeihez. Minden társadalom úgy alakította ki az emberi személyiség modelljét, hogy elvárásai szerint, bizonyos igényeknek megfelelően gondolkozzon és cselekedjék.

Az emberiség jelenlegi fejlődési fokán a változások nyilvánvalóak. Gaston Berger szerint a kortárs világ legfontosabb jellemzője a történelem felgyorsulása, és mindaz, ami ebből az emberre kihat. A kortárs társadalmak rohamos fejlődésének, az emberiség elé tornyosuló kérdéseknek (fegyverkezés, élelmiszerszükséglet, környezet-szennyeződés, technológiai fejlődés, fejlődési aránytalanságok, nyersanyaghiány stb.) súlyosan kihatnak az egész társadalomra, amelynek az egyensúly fenntartása érdekében változatos módon kell mindezekre reagálnia. Másrészt, a társadalmi szükségletek minimumának kielégítése, egy bizonyos műveltségi szint elérése fokozza a tömegek öntudatát, cselekvőkészségét. Ennek során — országokként és korszakokként különböző módon — növekszik az ifjúság szerepe.

Romániában, a társadalom anyagi életében, a politikai és társadalmi struktúrában végbement változások, valamint az ifjúság sajátos szerepének körülhatárolásában olyan társadalmi, politikai és gazdasági jogokat nyújt, amelyek megfelelő keretet biztosítanak a szocialista társadalom fejlesztésében és vezetésében való részvételéhez.

Ez pártunk és államunk, Nicolae Ceaușescu elvtárs, a párt főtitkára által szorgalmazott mélyen újító, tudományos ifjúságpolitikájának az eredménye. Pártunk főtitkárának eszmerendszerében az ifjúság a társadalmi előrehaladás erőteljes tényezője, szocialista társadalmunk fejlődési ütemes és szintje jórészt az ő hozzájárulásán múlik.

Románia ifjúságának a gazdasági-társadalmi élet minden területén elért eredményei, cselekvő részvétele a haza fejlesztésében, egyértelműen azt bizonyítja, hogy az ifjúság erőteljesen bekapcsolódott a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom építésének összetett folyamatába, hogy a rá jellemző alkotóképesség és forradalmi romantika cselekvésének meghatározó jegye.

Az ifjúság, valamint a jövő és a haladás közötti viszonyt ragyogóan vázolta fel pártunk főtitkára, Nicolae Ceaușescu elvtárs, abból kiindulva, hogy a szocializmus az új, a jövő társadalmi rendszere, úgy értékelte, hogy az ifjúság lendületével, előremutató törekvéseivel haladásunk jelentős hajtóereje, a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom építésének és a kommunizmus felé történő előrehaladásnak fontos tényezője.

Kétségtelen, hogy a román társadalom fejlődésének és átalakulásának meghatározó tényezői tükröződnek az ifjúság társadalmi elkötelezettségének alakulásában is. Napjaink ifjúsága a szocializmus építésének éveiben nevelkedett fel és fokozott társadalmi-politikai cselekvés jellemzi.

Nicolae Ceaușescu elvtárs kifejtette: „Egész népünk egyöntetű elismerése övezi hazánk ifjú nemzedékét, amely hazafias szellemtől áthatva, lelkesen válaszolt a párt hívó szavára, s energiáját, lendületét és munkaerejét a szocializmus eszményeinek, a román nép szabadságának és boldogulásának szolgálatába állította. Nem volt olyan osztálycsata, nem volt olyan politikai akció, nem volt olyan jelentősebb mozzanata annak a nagy kollektív erőfeszítésnek, amelyet népünk tett hazánk újjáépítéséért és fejlesztéséért, a szocializmus építéséért, amelyből a munkás-, a paraszt és az értelmiségi ifjúság ne vette volna ki részét, s ne szolgált volna a munka és a hősiesség nagyszerű példáival.”

Jogosan állítható, hogy hazánkban a szocialista építés valamennyi nagyszerű gazdasági, társadalmi, művelődési megvalósításához hozzájárultak az ifjúság egymást váltó nemzedékei. A 15 és 29 év közötti ifjúság az ország lakos-

ságának 24 százaléka. Az iparban dolgozók 40 százaléka fiatal, vannak gyárak, nagy iparvállalatok, ahol az átlagéletkor 22—24 év. Ezek a fiatalok vállalják a felelősségteljes döntéseket, a vezetés felelősségét és ugyancsak ők hajtják végre odaadással és lelkesen a hozott határozatokat. Ennek a részvételnek a társadalmi fontossága határozza meg a valóság beható ismeretén és tárgyyszerű értékelésén alapuló szakszerűséget.

Hazánknak a tömegek tudatos cselekvésén alapuló általános előrehaladása döntő hatást gyakorol a társadalom minden egyes tagjára, megköveteli nézeteinek és viselkedésének átalakulását. Az ifjúság iskolázási fokának növelése maga után vonja minden egyes személy fokozottabb bekapcsolódását a társadalom kérdéseinek megoldásába. Mi több, az oktatás színvonalának emelkedésével szakszerűbbé válik az ifjúság hozzájárulása a társadalom fejlesztéséhez, a társadalom vezetéséhez.

Szocialista társadalmunk viszonyai között, amikor az egész nép erőteljesen munkálkodik a párt által kijelölt társadalmi-gazdasági célkitűzések megvalósításán, az ifjúság maradéktalan bekapcsolódása ebbe az építő műbe hazánk sokoldalú előrehaladásának egyik jelentős feltétele.

A hazánkban végzett kutatások és felmérések kidomborítják, hogy a cselekvő részvételnek egyéni síkon döntő szerepe van a fiatalok sokoldalúan fejlett személyiségének kialakításában. A fiatalok részvétele az élet, a társadalom által felvetett kérdések megoldásában nem külső hatásokra, biztatásokra történik, hanem erőteljes belső motivációból fakad, mert az egyén és a társadalom viszonya kölcsönös. Ebben a viszonyrendszerben az egyénre cselekvő szerep hárul, s éppen a fokozatos társadalmiasodás, az integráció — amely a társadalmi modellek, normák és értékek elsajátítása útján történik — e cselekvés eredménye. Az ifjúság társadalmi integrációjának román modelljét éppen e folyamat összetettsége jellemzi, az integrálódás nem passzívan, a normák elfogadásával történik, hanem mind az egyén, mind a társadalom számára alkotó módon, cselekvően, tudatosan és hatékonyan.

E modell sajátosságai elsősorban a mai román társadalom sajátosságaiból fakadnak, e társadalom példátlan történelmi komplexitásából és dinamizmusából. Mert, minél mélyebbek és dinamikusabbak az anyagi alap és a termelési és társadalmi viszonyokban lezajló átalakulások,

annál kedvezőbben hatnak azok a fiatalok munka- és életkörülményeire, s e folyamatok felismerését elősegíti a jövőbe vetett bizalom.

A TÁRSADALOM VEZETÉSÉBEN VALÓ RÉSZVÉTEL INTÉZMÉNYES KERETE

Szocialista társadalmunk széleskörű gazdasági, politikai és társadalmi jogokat biztosít a fiatalságnak, arra készíti, hogy felelősségteljesen, éretten, rátermetten gyakorolja ezeket a jogokat, s ezzel megfelelő kereteket nyújt ahhoz, hogy az ifjúság cselekvően vegyen részt a pártpolitika megvalósításában, a vezetésben, a döntések kidolgozásában és meghozatalában. Ez a részvétel a szocializmus lényegéhez tartozik, amelyben a Román Kommunista Párt nézetei szerint a gazdasági és a politikai hatalom az egész népé.

Ismeretes, hogy a párt IX. kongresszusa után egy sor intézkedés mozdította elő a gazdasági-társadalmi élet, a szocialista demokrácia vezető szervei szervezeti kereteinek tökéletesítését. E folyamat keretén belül tovább tökéletesedett a vezető tanácsok tevékenysége, új, állandó jellegű országos szervek jöttek létre a néptömegeknek a társadalom vezetésében való részvétele biztosítására.

„Mindezeknek az intézkedéseknek — és a többinek, amelyeket ismernek — az volt a céljuk, hogy tökéletesebbé váljék a társadalomvezetés szervezeti kerete, hogy megteremtjük a feltételeket a néptömegek, a dolgozók összes kategóriái tényleges és aktív részvételéhez a különböző tevékenységi területek, az egész ország vezetésében. Ezekben az intézkedésekben szocialista demokráciánk ölt testet, amely biztosítja a nép tudatos részvételét saját sorsának alakításában.”*

Társadalmunk ma, minden szinten, a vezetés olyan széles körű, intézményesített rendszerével rendelkezik, amely biztosítja a széles néptömegek tapasztalatainak értékesítését, az ország valamennyi állampolgára alkotó képességeinek megnyilatkozását.

„Demokratikus rendszerünk keretében a maga nemé-

---

* Nicolae Ceaușescu, Románia a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom építése útján, 15. köt. 47. old. Politikai Könyvkiadó, Bukarest, 1978.

ben egyedülálló formánk van a néptömegek társadalom-irányítási részvételére. Vannak helyi szerveink, vannak szerveink a gazdasági és társadalmi egységekben és országos viszonylatban, s e szervek lehetővé teszik, hogy az összes dolgozó kategóriák, az egész nép széleskörűen részt vegyen a társadalom irányításában. A lényeg most az, hogyan tudunk oly módon cselekedni, hogy biztosítsuk jó működésüket, hogy a legjobb körülmények között teljesíthessék társadalmi feladatköruket.”*

Pártunk, a szocialista demokrácia elmélyítése során, biztosítja a tömeg- és társadalmi szervezetek szerepének növekedését. Ebben a keretben az ifjúság maradéktalanul élvezi szocialista demokráciánk kibontakozását. Így a Kommunista Ifjúsági Szövetség — az ifjúság forradalmi politikai tömegszervezete, amely a megfelelő korosztályok mintegy 90 százalékát tömöríti — tagja a Szocialista Demokrácia és Egység Frontjának, amely a Román Kommunista Párt vezetésével felöleli az összes társadalmi szervezeteket, hazánk valamennyi társadalmi erejét. Az intézményi struktúrák dinamikája során, főleg az utóbbi húsz évben, megfelelően gyarapodott az ifjúság intézményes részvétele a társadalom életében. Ma az ifjúság, különböző szinteken, megfelelően van képviselve a vezető és döntéshozatali testületekben.

Központi szinten a kormányban az ifjúság képviselője az ifjúságügyi miniszter. Jelentős a fiatalok számaránya a nagy nemzetgyűlési és néptanácsi képviselők között. Az ifjúságnak állandó képviselője van a Szocialista Művelődés és Nevelés Tanácsában, a minisztériumok vezetőtanácsaiban és tanácskozó testületeiben. Jelentős a KISZ hozzájárulása — a SZDEF keretén belül — a tömegnevelési és -művelődési tevékenység összehangolásához, az új kialakításához, az egész nép ismeretszintjének emeléséhez.

Az állami, szövetkezeti és oktatási intézményekben az ifjúság képviselteti magát a vezető testületekben. Az ifjúság képviselote a dolgozók tanácsában 1971-ben emelkedett törvényerőre, 1977 óta pedig az ifjúság képviselője e kollektív testület egyik alelnöke.

Az iskolák vezető testületeiben 6—10 százalékos, a főiskolákéban pedig 12—15 százalékos az ifjúság részvétele.

---

* I.m. 124. old.

Bár szocialista társadalmunk megfelelő demokratikus szervezeti keretet nyújt a fiatalok cselekvő részvételére a döntések meghozatalában, a felmérések arra vallanak, hogy gyakorlatilag bizonyos diszfunkcionalitások lépnek fel, hogy az intézményes kereteket nem használják ki maradéktalanul. Az okok egyaránt objektívek és szubjektívek. Az Ifjúsági Kérdések Kutatóközpontjának felméréseiből kiderül, hogy a jelenlegi optimális intézményi keretek nem jelentik automatikusan a hatékony, kompetens részvételt. Ezt számos tényező befolyásolja, közöttük a kollektív vezető testületek struktúrájának és működésének harmonikus összekapcsolása az ifjúsági szervezet sajátosságaival.

A képviseleti részvételről rátérve az ifjúság közvetlen részvételére a társadalmi tevékenységben, megállapítható, hogy mind a részvétel foka, mind annak minősége eltérést mutat. Az évek során végzett felmérésekből kitetszik, hogy bár a KISZ szervezeteken belül számos lehetőség nyílik a legkülönbözőbb kérdések megoldására, kezdve a munka, a szakmai tevékenység megszervezésével és végezve a szabadidő megszervezésével, a lehetőségeket nem használják ki maradéktalanul. A részvétlenség, a passzivitás oka — ahogyan a felmérésekből kiderült — a káderek hibás munkastílusa, az akciók olykor meg nem felelő formája és tartalma, lényegében a KISZ szervezetek tevékenységének és a fiatalok változatos érdeklődésének és igényeinek összhangja közötti eltérés. Ennek az összhangnak a megteremtése a kisközösségeken belül valósulhat meg, s előmozdíthatja az ifjúság cselekvésének fokozódását.

A TÁRSADALMI CSELEKVÉS MOTIVÁCIÓJA

Az ifjúságnak a gazdasági-társadalmi életben való részvételének kerete rendkívül tág. Lehetősége nyílik, hogy bekapcsolódjék a legtágabb értelemben vett társadalmi kérdések intézésébe, akár csak a kisközösségek — a műhely termelési kérdéseinek, az iskola vagy az osztály oktatási folyamatának kibontakozásába. Ebben a vonatkozásban az ifjúság saját törekvéseit kifejtve vesz részt a vezetésben, elképzelései pedig beépülnek azokba a határozatokba, döntésekbe, amelyeknek a végrehajtásából részt vállal. Ennek a folyamatnak a részeseként nem egyszerű csavar egy számára titokzatos gépezetben, nem gépies végrehajtó, hanem tudatos és cselekvő tényező, amelynek

a hozzájárulására, alkotására számítanak; a fiatal előmozdítója és haszonélvezője ennek a folyamatnak.

A fiatalok társadalmi cselekvőkészségének mozgatórugója a párt szükségleteiket és törekvéseiket felkaroló, ifjúsági politikája. A felmérések bizonyosága szerint az ifjúság törekvései és eszményei egyaránt felölelik az egyéni élet megvalósításait és fokozottabb mértékben a társadalom egészét érintő döntések hozatalában való közvetlen részvételt. Ebben tükröződik az egyéni motiváció és a társadalmi és csoportos érdekek közötti összhang tudatosítása. Az egyéni törekvések változatosága mellett a fiatalok a társadalom, az új társadalom építésének céljait szolgáló eszmények, érdekek szolgálatát helyezik előtérbe.

Az ifjúság motivációja szoros kapcsolatban áll a munka és a tanulás terén jelentkező sikerélményekkel, az előttük álló életpálya kezdeti sikereivel. A közép- és főiskolák az ifjúság igényeihez igazodó sokszínűsége, a nemzetgazdaság erőteljes fejlődése nyomán létrejött változatos szakmai lehetőségek közelítik a vágyakat a valósághoz. Mert a munkahely, a szakma nem csupán a társadalmi és gazdasági függetlenség alapja, hanem egy bizonyos életvitelt is megszab. A társadalmi cselekvés szoros kapcsolatban áll az élet jobb minőségére való törekvéssel, az önmegvalósítás és a függetlenség elérésével.

A felmérések igazolják, hogy a társadalmi cselekvés motivációja sokoldalúan meghatározott tényező. Különböző társadalmi kategóriák körében végzett felmérések szerint a motiváció leglényegesebb kiváltója olyan benső indíttatású, mint a munka vagy a tanulás öröme, az önmegvalósítás, a képességek kibontakoztatása, a társadalmi hasznosság és sokkal kisebb mértékben a külsődleges indíttatás, mint a tekintélyszerzés, az előléptetés, a kereset stb. Természetesen jelentős eltérések mutatkoznak a vizsgált csoportok és az egyének motivációjában.

Mivel a Kommunista Ifjúsági Szövetség a legmegfelelőbb szervezeti keret a fiatalok törekvéseinek megvalósítására, alkotóképességük, cselekvőkészségük kibontakoztatására, a kutatások kiterjedtek a szervezeti életben való részvételük motivációjának vizsgálatára is.

A legfőbb következtetés, amely vörös fonálként húzódik végig a kutatásokon az, hogy a közösségben élő egyén szükségét érzi annak, hogy kifejtse gondolatait, elképze-

léseit, hogy az egyén hatósugarán túl terjedő kérdések megoldásában vehessen részt, hogy jobban megértse a társadalmi-politikai jelenségek lényegét, végső soron, hogy tudatosan vegyen részt a társadalom életében. Az ifjúság részvételét a szervezeti életben jelentős mértékben olyan tényezők szabják meg, mint a pozitív kezdeményezések támogatása, az önbizalmat és a cselekvést támogató légkör. A formalizmus felszámolása, a szervezeti szellem megerősítése, a határozatok közös kidolgozása fokozza az akciók hatékonyságát, serkenti a részvételt, megerősíti az önbizalmat. Ráadásul tovább erősíti a motivációt.

Olykor bizonyos eltérés mutatkozhat az ifjak cselekvési készsége és a társadalom objektív lehetőségei között, ha ez ellenőrizetlen marad, akkor ennek nemkívánatos kihatása lehet. Arról van szó, hogy a tanulási idő meghosszabbodásával kitolódik a fiatalok társadalmi, gazdasági, családi felelősségvállalása. Ennek áthidalására társadalmunk számos lehetőséget teremtett a társadalmi részvételre a szakmai képzés időszakában, hiszen a fiatalok részt vesznek a politikai és ideológiai tevékenységben, a termelési és oktatási folyamatban, szavukat hallatják, felvetik sajátos kérdéseiket szűkebb és tágabb közösségükben. A KISZ keretei korlátlan lehetőséget biztosítanak a cselekvéshez, a célkitűzések kidolgozásához és végrehajtásához.

CSELEKVÉSRE NEVELÉS

A szocialista társadalmunkat jellemző társadalmi-politikai, gazdasági és művelődési-tudományos folyamatok sokrétűsége megköveteli az összes állampolgárok szocialista tudatának fokozását. A fiatalok részvétele a pártpolitika megvalósításában, a Románia sokoldalú előrehaladását szolgáló leghatékonyabb döntések meghozatalában csakis úgy lehetséges, ha egyrészt azok tudatában vannak társadalmi szerepükkel, másrészt ha szakszerűen folynak be a döntéshozatalba. A társadalmi-politikai élet azt bizonyítja, hogy mindez annál eredményesebben valósul meg, minél magasabb az ifjúság politikai-ideológiai képzettsége, szakmai rátermettsége és hozzáállása. Lényegében ez a vízválasztó a cselekvő és a formális részvétel között.

Mint már említettük, az ifjúságnak széleskörű, intézményesített lehetősége van az ország gazdasági-társadalmi

életében való részvételre, ami azonban önmagában, a részvételi tudat, a részvételre való nevelés nélkül nem szavatolja a sikert. A felmérések bizonyossága szerint az ifjúság részvételét és az erre irányuló nevelés optimalizálását egy sor tényező váltja ki. Ezek közül jelentős a szakmai és a politikai képzettség, a közösségi, szervezeti tapasztalat, a szakma vagy az életkor meghatározó tevékenységének szeretete, a tulajdonosi, termelői és hasznélvezői hármás minőség tudatosodása, a személyközi kapcsolatok a munka- vagy tanulási közösségen belül.

A társadalmi-politikai gyakorlat, a mindennapi élet jelentőségteljes következtetésekre nyújt lehetőséget: szocialista társadalmunk, a nevelés tényezői, a KISZ-szervezetek arra töreksenek, hogy az ifjúság minden kategóriája megtalálja a helyét a meglévő intézményesített struktúrában, hogy rátermettsége, lendülete, odaadása, ismeretei maradéktalanul kamatozzanak. S az ifjúság eredményei a munkában, a tanulásban, a tudomány és a művészet terén bőségesen bizonyítják napjaink fiatalságának érettségét, cselekvőkészségét és elkötelezettségét, ami fejlett öntudatra vall. A felmérések egyidejűleg azt is feltárták, hogy vannak még olyan fiatalok, akik nincsenek tudatában annak, hogy milyen széleskörű lehetőségek állnak rendelkezésükre a társadalmi cselekvés terén. Ez ismételtén arra figyelmeztet, hogy az ifjúság nevelése sokrétű és hosszadalmas folyamat.

A fiatalok bekapcsolódása a gazdasági és oktatási egységek vezetésébe hatékony eszköznek bizonyult, egyrészt megfelelő közvetítőivé váltak az ifjúság sajátos kérdéseinek, gondjainak, másrészt kitágult a látóköriük, tapasztalatokkal gazdagodtak a kisebb és nagyobb közösségek vezetésében.

Az ifjúság részvétele a társadalmi életben összetett folyamat, amelyet tanulni kell, a cselekvésre, a részvételre irányuló nevelés a fiatalok belső késztetéséből indul ki, s azt felerősítve, megfelelő irányba terelve azt eredményezi, hogy a fiatalok hatékonyan és cselekvően vegyenek részt a társadalom életében.